

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

בג"ץ 3764/16

1. עלי (ת.ז.ו.) ( )
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
באמצעות ב"כ, עו"ד עביר גיבראן-דכור ועו"ד נאסר עודה
מרמי אבו עוביידה 4 ירושלים
טל: 02-6283555 ; פקס: 02-6276317

העותרים

נגד

**המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית
באמצעות פרקליטות המדינה,
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל: 02-6466194 ; פקס: 02-6467011**

המשיב

התייחסות מטעם המשיבים לתגובת העותרים

1. בהתאם לחחלטת כ"ב המשנה לנשיאה מיום 20.4.17, מתכבדים המשיבים להגיש התייחסותם לתגובת העותרים, וזאת לקראת הדיון הקבוע ליום 9.5.17.
2. בהודעה הקודמת מיום 8.2.17, עדכן המשיב כי בישיבה שהתקיימה בראשות מנהלת מחלקת הבג"צים, בחשתתפות נציגי המינהל האזרחי, הייעוץ המשפטי לאיו"ש וגורמי הביטחון, הציגו נציגי המינהל האזרחי את השינויים והחידודים שבוצעו באופן הטיפול בבקשות להסרת מניעה ליציאה לחו"ל של תושבי האזור.
- יוזכר, כי במסגרת החידודים באופן הטיפול בבקשות, חודדו נהלי העבודה במת"קים בכל תנוגע לתיעוד הבקשות המתקבלות במערכת הממוחשבת, ומעקב אחר קבלת המענה מגורמי הביטחון. בנוסף, נושא הטיפול בבקשות להסרת מניעה הוטמע בביקורות השגרתיות המתקיימות במת"קים, כמו גם בדוחות הפנימיים שעל בסיסם נבחן ונמדד תפקוד המת"ק. כמו כן, הוחלט על ביזור המענה לפנייות בכל הנוגע לבירור אודות בקשות להסרת מניעה, למת"קים עצמם, לעומת המצב הקודם בו רוכז המענה על-ידי קצין פניות הציבור במינהל האזרחי, במטרה לקצר את הליכי הבירור על אודות סטטוס בקשה.
- כמו כן, בישיבה עדכנו נציגי המנהל האזרחי כי נושא הטיפול בבקשות להסרת מניעה צפוי להיכלל במסגרת שינוי מחשובי אשר מטרתו לייעל את הקשר בין גורמי המינהל האזרחי לגורמי הביטחון, ולהקל על ביצוע מעקב על הטיפול בבקשות.
3. בתגובת העותרים, הועלו טענות בנוגע למנגנון ולעיכובים במתן מענה להשגות. בין היתר, נטען כי השינוי שעניינו העברת הטיפול במענה לפנייות הציבור בכל הקשור לבקשות להסרת מניעה מקצין הטיפול במנהא"י לידי המת"קים עצמם, לא סייע ואף הרע את

המצב הקיים. בתגובה צוינו עתירות שהוגשו בשל עיכוכים במתן מענה. עוד נטען נגד היעדר מנגנון לטיפול בפניות דחופות.

4. בעקבות הגשת תגובת העותרים, נקבעה העתירה לדיון בפני ההרכב. בהחלטה נכתב כדלקמן:

א. דיון המשך בנושא ה"בירוקרטי" ייערך לפני הרכב ביום 9.5.17 שעה 11:00. עד 4.5.17 תוגש התייחסות מצד המשיבים, מפורטת ככל האפשר, לתגובת העותרים.

ב. האידיאולוגיה צריכה להיות פשוטה: מבלי לפגוע כהוא זה בביטחון ובשיקולי ביטחון, כמובן, יש צורך במאמץ להקל ככל הניתן על האוכלוסייה הפלסטינית הנוזקת להיתרים במישור המינהלי, כדי לפשט את החיים במציאות המדינית, המשפטית והיומיומית המורכבת. בכך גם יכולות לכאורה הרשויות להקל על עצמן ולחסוך בירוקרטיה. מכל מקום, ראוי להגיע למסגרת פשוטה ככל הניתן ומובנת ככל הניתן, כדי להסיר מעקשים לא נחוצים בחיי האוכלוסייה. העתירות הרבות המוגשות ונמחקות בטרם דיון כיון שנפתרה הבעיה הקונקרטית, והמוכחות על-ידי כך כמיותרות מעיקרן אילו טופל הנושא, מעידות כמאה עדים על הצורך בשיפור. אין לי ספק ברצון הטוב של גורמים שונים, בודאי מחלקת הבג"צים וראש המינהל האזרחי, כעולה מהודעות העדכון, אך יש צורך להגיע למצב מערכתי מסודר ובהיר, והדבר אינו בשמים כמובן.

5. המשיבים ביקשו את דחיית מועד הדיון כדי להשלים את בחינת הנושא ואת הטענות שהועלו בתגובת העותרים, אך לנוכח דחיית הבקשה וקיום הדיון, תובא להלן ההתייחסות הראשונית שהתקבלה בפרקליטות המדינה מאת גורמי המינהל האזרחי.

6. בפתח הדברים יובהר כי מנגנוני הביקורת הפנימיים, ככלל, ובפרט אלה שהוצגו בהודעות המעדכנות הקודמות, חס כלי חשוב כדי לשפר את מתן המענה לפונים, ולוודא עמידה בזמנים חקבועים בנחלים. לכן, אין לקבל את ביקורת העותרים בהקשר זה (למשל טעיף 23 לתגובתם). מנגנוני ביקורת פנימיים מאפשרים פיקוח על פעולת המת"קים על-ידי גורמי מטה ומאפשרים תהליכי למידה, ממקרה למקרה, כדי לפתור בעיות נקודתיות, אך גם כדי למנוע טעויות מערכתיות חוזרות.

7. אשר לתלונות העותרים ביחס לתפקוד המת"קים – הסמכות להחזרת תשובות לפונים הועברה למת"קים אך לאחרונה, והמערכת כולה נמצאת בשלבי לימוד והסתגלות.

הטענות הפרטניות שהועלו בתגובת העותרים ביחס לזמינות המת"קים ותהליכי עבודה, יתבררו על-ידי גורמי המטה במינהל האזרחי אל מול המת"קים.

8. אכן, בדיקה ראשונית של המינהל האזרחי חעלתה כי אכן נפלו ליקויים בתפקוד המת"קים במסגרת הבקשות שבמוקד העתירות שזכרו ברישת התגובת. בין חליקויים שנמצאו: תיעוד חסר ביחס למועד קבלת הבקשות; חריגות זמנים בהעברת הבקשות לגורמי האבחון; היעדר תיעוד ביחס להחזרת מענה לפונה; ואי העברת דיווחים כנדרש במקרה של חריגת זמנים, כנדרש לפי המנגנון שחוצג בהודעות המעדכנות הקודמות.

9. במסגרת חידוד ההנחיות שייערך בפורום מפקדים הקרוב (אשר נערך מדי שבועיים), יובהר שוב כי יש לתעד באופן מלא ומפורט במערכות הממוחשבות את כלל הפעולות המבוצעות ביחס לטיפול בבקשה, לרבות מועד הקבלה (ולעניין זה ברור כי המועד הקובע הוא מועד קבלת הבקשה בפועל במת"ק, ולא מועד ההזנה במערכת הממוחשבת), מועד העברתה לגורמי האבחון, ומועד החזרת התשובה לפונה. ככל שעבודת המטה – בכלל, וביחס לעתירות הנזכרות בפרט – תעלה תובנות נוספות ביחס לתהליכי העבודה, תיכללנה אף הן במסגרת חידוד ההנחיות.

10. לצד חידוד ההנחיות ביחס למצב הקיים, תימשך העבודה להסדרת מערכת ממוחשבת נוחה לטיפול בבקשות להסרת מניעה, שתשתלב במערכות הקיימות לניהול נושא ההיתרים.

11. לגבי סעיפים 24-25 לתגובה – התייחסות המשיבים בחודעתם לא התמצתה בעתירות המוגשות על-ידי העותר 2, אלא על-ידי גורמים אחרים, לרבות עורכי דין פרטיים, ולכן לא ברורה הטרוניה בהקשר זה.

12. לגבי תיאום הפגישה (סעיף 27 לתגובת העותרים) – לפי הנמסר, טרם נקבע תאריך לפגישה זו. מכל מקום, הצדדים הסכימו כי תיערך פגישה בהשתתפות נציגי המנהל האזרחי, יועמ"ש איו"ש, פרקליטות המדינה והעותרים, כדי לקדם את הנושא, ואם לא ניתן יהיה לקיימה לפני הדיון בשל אילוצי לוח הזמנים הקצר, היא תתקיים בסמוך לאחריו.

13. לגבי "היעדר מנגנון לפניות דחופות" (סעיפים 32-34 לתגובת העותרים) – לפי הנמסר מהמינהל האזרחי, באפשרות התושבים או מי מטעמם לפנות למת"ק בבקשה לרוז את הטיפול, ככל שישנם טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, וגורמי המת"ק יכולים – לפי שיקול דעתם – לפנות לגורמי האבחון בבקשה לבצע את הבדיקה בעדיפות גבוהה.

14. כאמור, לשם הפקת לקחים כפועל יוצא מחידוד הנהלים ושינוי אופן העבודה – נדרש זמן נוסף. הטענות המערכתיות שחעלו העותרים, ועלו גם במסגרת עבודת המטה שעורך המנהל האזרחי, מצריכות אף הן זמן נוסף לשם גיבוש פתרונות מושכלים. המנהל

האזרחי מתוח לקבלת הצעות ורעיונות לשיפור תהליכי העבודה, כדי לשפר את השירות
חניתן לתושב הפלסטיני, תוך שמירה על שיקולי הביטחון.

15. הודעה זו נתמכת בתצהירו של רס"ן אמיר מולא, רמ"ד תיאום ומרשם במנחל חאזרחי.

היום, י"ב באייר תשע"ז
08 במאי 2017

יונתן ברמן, עו"ד
סגן בכיר במרקליטות המדינה